

Podsumowanie VII spotkania Grupy roboczej ds. wdrażania POIR

14 kwietnia br. odbyło się VII posiedzenie Grupy Roboczej do spraw wdrażania Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR). Spotkanie było moderowane przez Panią Anitę Wesołowską, przedstawicielkę Instytucji Zarządzającej POIR (IZ POIR).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom członków Komitetu Monitorującego POIR (KM POIR), IZ POIR zorganizowała posiedzenie Grupy ds. wdrażania POIR o charakterze rewizyjnym. Spotkanie zostało podzielone na dwie części – w pierwszej przedstawiona została prezentacja kryteriów wyboru projektów planowanych do zatwierdzenia na KM POIR, w trakcie drugiej części dyskutowano na temat systemu wyboru projektów. Ważnym elementem tej części posiedzenia były prezentacje zagadnień związanych z wdrażaniem programu przedstawione przez członków KM POIR. Wstępem do dyskusji było zaprezentowanie wniosków i rekomendacji z *Ewaluacji systemu wyboru projektów - etap I*, przez wykonawcę badania – konsorcjum Fundacji Idea Rozwoju, Imapp Sp. z o.o., PAG Uniconsult Sp. z o.o. oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Spotkanie rozpoczęło się od zaprezentowania przez Panią Patrycję Zeszutek, przedstawicielkę Instytucji Zarządzającej dla działania 2.1 *Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw POIR*, propozycji zmian kryteriów dla tego instrumentu.

Kluczowe kwestie (w tym wyjaśnienia i ustalenia) poruszone w ramach dyskusji dotyczącej ww. zmian:

- Poproszono o udostępnienie pełnej treści kryteriów wyboru projektów dla działania 2.1, z uwzględnieniem przedstawionych zmian.
- W odpowiedzi na prośbę o ocenę dotychczasowych efektów działań związanych z budową CBRów (w szczególności w ramach POIG) podkreślono, iż nie została jeszcze prowadzona ewaluacja, pozwalająca na ocenę efektywności ich wsparcia. Stwierdzono, że w przypadku POIR takie badania są obecnie bezcelowe z uwagi na początkowy etap realizacji działania. Ponadto efektywność tego działania jest skorelowana z prorynkowym nastawieniem jego beneficjentów.

W odpowiedzi na pytanie o efekty działania CBRów w polskiej gospodarce podkreślono, że wpływ POIG na wskaźniki makroekonomiczne jest stosunkowo ograniczony. Próba uchwycenia tego efektu będzie odzwierciedlona w ramach planowanej ewaluacji dotyczącej wpływu POIG na polską gospodarkę.

W ramach drugiej części spotkania Pan Julian Zawistowski oraz Pan Seweryn Krupnik (przedstawiciele wykonawcy badania) zaprezentowali wyniki ww. ewaluacji POIR.

- W trakcie dyskusji odniesiono się do niskiego *success rate* pierwszego konkursu w ramach poddziałania 1.1.1 *Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa POIR*, przy jednoczesnym dobrym skonstruowaniu instrumentu oraz prawidłowym sposobie jego wdrażania. Zdaniem wykonawców badania zaprezentowane wyniki są zgodne z oczekiwaniami i stanowią rezultat odrzucania projektów, które były niedopasowane do obowiązujących w konkursie warunków. Ponadto ich zdaniem niski poziom sukcesu przedsiębiorstw w aplikowanie o wsparcie nie powinien stanowić przesłanki do obniżania wymogów jakościowych stawianych projektom w poddziałaniu.
- Omówiono także kwestię niedopasowania KIS do charakteru interwencji w ramach poddziałań 1.1.1 i 1.1.2 *Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/ demonstracyjnej* objawiający się niskim współczynnikiem skutecznego ubiegania się o wsparcie wśród projektów dotyczących najpopularniejszych KISów. Zdaniem ewalatorów jest to sygnał do zmiany w sposobie formułowania KIS.

W kolejnej części spotkania Pan Prof. Marian Szczerek, przedstawiciel Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego dokonał prezentacji postulatów środowiska nauki.

- Dyskutowano propozycję umożliwienia jednostkom naukowym uczestnictwa w działaniach I osi priorytetowej *Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa* w roli członków konsorcjów, które byłyby beneficjentami wsparcia. Wprowadzenie tego rozwiązania wymagałoby zmian w systemie realizacji POIR z uwzględnieniem renegotjacji treści Programu.

Przedstawiciele IZ POIR wskazali, iż ww. zmiana nie jest korzystna, zwłaszcza na początkowym etapie realizacji programu. Zaproponowano, aby ewentualne działania zmierzające do zmiany

POIR zostały przeanalizowane dopiero po uzyskaniu rekomendacji płynących z oceny pierwszych konkursów. Stanowisko to zostało poparte przez przedstawicieli NCBR, którzy ponadto wyrazili zastrzeżenie co do stopnia profesjonalizacji dużych ośrodków badawczych do sprawnego prowadzenia projektów w partnerstwie z przedsiębiorcami. Podkreślono ponadto, iż NCBR stosuje podejście na wzór amerykańskiego, zgodnie z którym większość prac B+R jest realizowana przez wewnętrzne działy badawcze tych firm (in-house R&D).

Jednocześnie członkowie Grupy roboczej wyrazili aprobatę dla zastosowania wyłączeń spod stosowania zasady konkurencyjności w przypadku spełnienia warunków opisanych w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy PZP, zgodnie z pismem Pani Minister Jadwigi Emilewicz, z dnia 23 lutego br.

- Ponadto w odniesieniu do uwagi, aby nie ograniczać możliwości aplikowania do działania 4.2 *Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki* POIR tylko do projektów znajdujących się na PMDIB, przedstawiciel MNiSW podkreślił, iż wynik I konkursu w ww. działaniu można uznać za sukces – z kilkunastu projektów nad którymi pracowano, złożono 7 najlepszych. Jednocześnie poinformował o przygotowaniach do aktualizacji Mapy. Przedstawiciel NCBR zaakcentował zaś możliwość weryfikacji warunków realizacji II konkursu w ramach działania 4.2.

Kolejna część spotkania była poświęcona uwagom Stowarzyszenia Ośrodków Organizatorów Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce zaprezentowanym przez Panią Marzenę Mażewską do systemu akredytacji ośrodków innowacji prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju oraz do sposobu realizacji poddziałania 2.3.1 *Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP* POIR.

- W ramach dyskusji nad przedstawionymi postulatami przedstawicielka Departamentu Innowacji w Ministerstwie Rozwoju poinformowała, iż obecny nabór ośrodków innowacji został wstrzymany i przygotowywane są zmiany w systemie akredytacji. Zadeklarowano przedstawienie w połowie maja br. rekomendacji zmian w kryteriach akredytacji IOB. Ponadto poinformowano, że internetowa baza usług proinnowacyjnych w związku ze zmianami instytucjonalnymi obecnie znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju.
- W odniesieniu do postulatów dotyczących sposobu realizacji poddziałania 2.3.1 POIR przedstawicielka PARP podkreśliła, iż zostanie przeprowadzona analiza efektów I konkursu w poddziałaniu i w przypadku zidentyfikowania ryzyk, podjęte zostaną działania zmierzające do zmiany zasad udzielania wsparcia.

Podczas kolejnej części spotkania przedstawicielki Pracodawców RP: Pani Małgorzata Kołodziej-Nowakowska oraz Pani Anna Regulska dokonały prezentacji uwag zgłoszonych przez tę instytucję.

- W odpowiedzi na uwagi do kryteriów dla działania 2.1:
 - Podkreślono, iż w przypadku kryterium merytorycznego fakultatywnego *Udział nakładów na działalność B+R w całkowitych nakładach inwestycyjnych*, podniesienie progów punktowych nie będzie stanowiło bariery dla wnioskodawców – wyniki I konkursu wskazują, iż progi te w ramach kryteriów były znacznie niedoszacowane.
 - Wskazano, iż uwzględnianie danych dla podmiotów powiązanych w kryterium merytorycznym fakultatywnym *Przewidywana liczba nowych miejsc pracy dla pracowników B+R* ma istotne znaczenie dla oceny intensywności prac B+R w ramach projektu i jednocześnie nie jest rekomendowany sposób oceny spełniania tego kryterium przy uwzględnianiu wartości bezwzględnych.
 - Ponadto zasadność stosowania kryterium merytorycznego fakultatywnego *Wnioskodawca jest członkiem Krajowego Klastra Kluczowego* motywowano koniecznością wspierania spójnego systemu polityki klastrowej w ramach POIR.
 - W odniesieniu do możliwości wspierania przedsiębiorstw z sektora energetycznego w ramach działania 2.1 (w kontekście art. 13 GBER) ustalono, iż PGE wystąpi z oficjalnym zapytaniem w tej kwestii do IZ POIR.
- Dodatkowo, przedstawicielka PARP wyjaśniła przyczyny określenia 15% limitu na koszty zakupu materiałów w ramach poddziałania 2.3.2 *Bony na innowacje dla MSP* – intencja ograniczenia wielkości limitu wynika z usługowego a nie inwestycyjnego charakteru instrumentu. Jednocześnie jest to koszt kwalifikowany wnioskodawcy planowany na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie.

W odniesieniu do kwestii podzlecenia zadań wyjaśniono, iż nie jest to zasadne z uwagi na konstrukcję ww. instrumentu. Jego celem jest finansowanie usługi o charakterze naukowo-badawczym świadczonej przez jednostkę, związanej z opracowaniem przez przedsiębiorcę nowego wyrobu lub usługi.

- W odpowiedzi na postulat podwyższenia progu udziału kosztów związanych z podwykonawstwem w projektach I osi POIR przedstawicielka NCBR wskazała, iż określony na poziomie 50% próg wynika z analizy doświadczeń oraz ma na celu zapewnienie rzeczywistego zaangażowania przedsiębiorców w realizację projektów. Dodatkowo odnosząc się do propozycji obniżenia progu kosztów kwalifikowanych w poddziałaniu 1.1.1 POIR w konkursach dla dużych przedsiębiorców do 4 mln PLN przedstawiła wyliczenia oraz wskazała, iż nie należy schodzić poniżej progu kosztów, które duże firmy mogą ponieść samodzielnie.
- W odniesieniu do uwag w zakresie poddziałania 3.2.1 *Badania na rynek* wyjaśniono, iż poruszane w prezentacji kwestie były dyskutowane przed poprzednim Komitetem Monitorującym POIR, w efekcie czego podjęto uchwałę o akceptacji zmian do kryteriów dla ww. instrumentu.

W kolejnej części spotkania Pan Łukasz Małecki, przedstawiciel IZ POIR, zaprezentował efekty rewizji procedur realizowanych w ramach systemu wyboru projektów w działaniach konkursowych programu oraz wynikające z tego rekomendację. Przedstawił także propozycję jednolitego katalogu kryteriów formalnych do działań konkursowych POIR.

W związku z propozycją ujednoczenia struktury i sposobu oceny kryteriów formalnych przeprowadzono dyskusję dotyczącą podejścia do oceny spełniania zasad horyzontalnych wskazanych w art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 1303/2013. Poruszono kwestię wymogów i obowiązków stawianych przez KE podmiotom zaangażowanym we wdrażanie programów operacyjnych, w tym w szczególności konieczność wskazywania we wniosku o dofinansowanie wpływu projektów na realizację zasad horyzontalnych (pozytywnego, neutralnego). Podkreślono, że projekty neutralne mogą występować tylko w wyjątkowych przypadkach i w takiej sytuacji wymagane jest zawarcie we wniosku uzasadnienia. Zwrócono również uwagę na potrzebę ujednoczenia kryteriów wyboru projektów w ramach Programu w ww. zakresie oraz dyskutowano nad przykładami projektów w kontekście spełniania zasad horyzontalnych w POIR.

W tej części spotkania Pan Daniel Szczechowski zaprezentował także propozycje kryteriów dla instrumentów finansowych POIR. Kryteria te dotyczyły wyboru podmiotów, które będą wdrażać instrumenty finansowe - poprzez fundusz funduszy lub bezpośrednio.

Podsumowując spotkanie przedstawicielka IZ POIR podziękowała za konstruktywną dyskusję i poprosiła o przesłanie, w terminie **do 18 kwietnia br.** ewentualnych uwag do przedstawionych kryteriów dla instrumentów finansowych.

Załącznik 1. - Agenda posiedzenia.